

החיסול מספק הזדמנויות חשובות אך האתגרים עדיין רבים

20.10.2024 | שבת מאיר בן שבת | written by

חיסולו של מנהיג חמאס - יחיא סנואר הוא הישג משמעותי של ישראל, שמעבר לחשיבותו הסמלית הוא צפוי להשפיע גם על מעמד ארגון הטרור, מדיניותו, עמדותיו והתנהלותו. למרות זאת, עדיין לא ניתן להספיד את חמאס שכבר הוכיח את יכולתו להתמודד עם משברים קשים. על ישראל להמשיך במאמצי ברצועת-עזה עד להשבת החטופים ולהשגתן המלאה של המטרות שהגדירה.

ההשפעות העיקריות של החיסול :

• מכה לציר ההתנגדות בהובלת איראן:

חיסולו של סנואר ² שידע להעריך את פועלה של הרפובליקה האסלאמית לבניית כוחו של חמאס - מקרב את חיסול הזרוע העזתית של התמנון האיראני, זה קורה במקביל לפגיעה הקשה בזרוע הנוספת שלו בגבולנו הצפוני ולירידתם שאולה גם של נסראללה ובכירי הארגון.

• פגיעה מוראלית ואירגונית בחמאס-עזה:

סנואר מצטרף להניה, דיף, מרוואן עיסא ושורה ארוכה של בכירים שניהלו את "מדינת חמאס" בעזה ובנו את כוחה הצבאי. מותם מסמל את שקיעתו של המפעל הזה ועמו גם את הניסיון התקדימי המסוכן לקיום ישות סמי-מדינתית של "האחים המוסלמים" באזורינו.

• העברת מוקד קבלת ההחלטות של חמאס להנהגה בחו"ל :

לאורך שנים ההחלטות בחמאס התקבלו בהסכמה של מנהיגיו בארבעת מוקדי הכוח שלו: רצועת-עזה, יו"ש, בתי-הכלא הביטחוניים בישראל ובחו"ל. בשני העשורים האחרונים התחזקה מאוד השפעתם של אנשי עזה בתהליכים אלה, על חשבון נציגי יו"ש וחו"ל. לנוכח המציאות בעזה יש להניח כי מרכז הכובד בקבלת ההחלטות יעבור עתה להנהגה בחו"ל, בראשותו של חאלד משעל.

• הגברת המאמצים מול יו"ש:

השינוי ביחסי הכוחות בהנהגת חמאס יאפשר לחאלד משעל ולשותפיו להנהגה שמוצאם מיו"ש לממש את תפיסתם (שנבלמה על ידי אנשי עזה) ולהגביר את ההשקעה לבניית תשתיות האירגון ביו"ש. יש להניח כי הם יבקשו לנצל את ההזדמנות כדי להגיע להסדרים שיאפשרו לאירגון להשתלב באש"פ וברש"פ כנקודת זינוק שממנה יוכלו להשתלט עליהם מבפנים.

• גמישות רבה יותר במו"מ על החטופים ועתיד עזה

חיסולם של יחיא סינואר ומרבית מקורביו בצמרת חמאס בעזה, עשוי להקל על ההנהגה בחו"ל להתפשר בחלק מהדרישות שהוא הציב במשא ומתן ולהגיע להסכמות בסוגיות הנוגעות לעזה, לרבות בעניין שחרור החטופים. כל עוד דמו של סינואר רותח וביחוד כשאחיו - מוחמד עדיין מכהן בצמרת הארגון, לא יהיה לכך ביטוי ממשי בעמדות שיוצגו. יתכן שחמאס אפילו תקשיח את עמדותיה. אך עם הזמן וככל שהלחץ עליהם יועצם, יגבר הפיתוי של ההנהגה בחו"ל להתגמש, במיוחד כשסביבתם תהיה נקייה יותר מאנשי-עזה. כך גם בעניין המשך המלחמה, "היום שאחרי", היחסים עם הרשות הפלסטינית ושאר הסוגיות הקשורות לעתיד הרצועה.

כיצד על ישראל לפעול?

המלחמה בחמאס לא תמה והיא גם לא מתוחמת לגבולות עזה בלבד. מטרות המלחמה טרם הושגו במלואן. השבת החטופים היא היעד שלגביו מימד הזמן הוא קריטי. במישור הביטחוני נכון בעת הזו להגביר את המאמצים בשלושה תחומים -

- **הגברת הלחץ הצבאי בצפון הרצועה ובאזורים נוספים.** זה נחוץ כדי למנוע את התאוששות חמאס, להעמיק את הפגיעה בפעילים וביכולות שנותרו לאירגון הטרור, לשבש את מאמציו לחזור ולמשול ולקפד את ראשיהם של מי שימונו כמחליפים. הגברת הלחץ גם תספק צידוק לגורמים בחמאס - ככל שיהיו כאלה ² שיבקשו להתפשר בנושא החטופים. את הצעדים שארה"ב מבקשת להחיל בתחום ההומניטארי נכון לשקול רק כחלק מהתמורות במו"מ.
- **הגברת הלחץ על מקבלי ההחלטות במפקדת החמאס בחו"ל ועל קטאר שמארחת אותם בשטחה.** היא כבר לא תוכל לתלות את הקולר בסנואר ובשותפיו.
- **הגברת המאמצים לפגיעה בתשתיות הצבאיות והאירגוניות של חמאס ביו"ש,** למניעת ערוצי התיאום בין לבין המפקדה בחו"ל ולסיכול אנשי מפקדה זו המעורבים בהנעת פעילות הטרור.

בחלוף שנה מהטבח הנורא ישראל ממשיכה לסמן לעולם המערבי את הדרך להתמודד עם זרועותיו של התמנון האיראני. בעזה, בלבנון, בתימן, ביו"ש. ההצלחה מרשימה. המלאכה לא תמה. אתגרים רבים לפנינו. בהסרתם המלאה של האוימים, במניעת התחדשותם וגם בהתמודדות עם ראש התמנון.

התפרסם באתר N12, בתאריך 20.10.2024.